

### **3. EGY KIRÁLY, AKI KÖVETTE A SZENTÍRÁST** **Gyülekezeti óraszám: 1. Egyházi iskolák óraszám: 2.**

#### ***(Felhasznált irodalom:***

Bartha Tibor (szerk.): Keresztyén Bibliai Lexikon. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.

Biblia magyarázó jegyzetekkel. Budapest, 1996, Kálvin Kiadó.

Bright, John: Izrael története. Budapest, 1968, Egyetemi nyomda.

Jubileumi kommentár/A. Szentírás magyarázata. Budapest, 1995, Kálvin Kiadó.)

A szövetség két fél között létrejött szerződéses viszonyt jelenti. Isten szövetségre lép az emberrel, egyes emberekkel, (Nóé, Ábrahám) de egy egész néppel is. Ez nagyon szoros kapcsolatot teremt a két fél között. Erre utal az is, hogy a szövetség végén a felek esküt tesznek. A szövetség több külső jele is van. Ilyen a szent sátor, a szövetség ládája illetve a körülmetélés is.

Az Izráellel kötött szövetség Isten szabad választásán alapul. A szövetség legfőbb, legnagyobb adománya Izrael számára a szent föld elnyerése, és az az ígélet, hogy azon megmaradhat. Izrael sorozatos szövetségsgzése éppen ezt veszélyezteti.

Különös jelentősége van a Jósiás király kultuszreformjával összefüggő szövetségmegújításnak. Az újra megtalált törvénykönyv az 5Móz-ban található ún. deuteronomiumi törvénytövegek egy régebbi, de lényegében a maival megegyező formája volt.

Jósiás Júda király volt (Kr. e. 640–609). Nevéhez fűződik az elődei idején elterjedt bálványimádó gyakorlat felszámolása. Megszüntette az asszír istenek imádatát (asszír befolyás gyöngülése miatt ezt büntetlenül meg is tehette, véget vetett a mezopotámiai eredetű nap-és csillagimádásnak, és a hazai pogány kultuszoknak. Uralkodása 18. évében a templom felújításába kezdett, és megtalálta a Törvénykönyvet. Hosszú idő után, kezdeményezésére újra megtartották a páska ünnepét. Józsué a kultuszt is központosította. Jeruzsálemen kívül felszámolt minden más Jahve kultuszhelyet. Józsué a törvényt az állam alaptörvényévé tette, ezzel jelentősen javult a közállapot, a közerkölcs és a jogszolgáltatás. Korai halála miatt (elesett a Nékó fáraóval vívott csatában) reformjai nem hoztak tartós változást, bár megindította azt a folyamatot, amely az írott törvényt egyre nagyobb szerephez jutatta, és végső soron a fogság után a vallás alapjává tette a törvényt. Ezzel párhuzamos hatása volt az is, hogy a próféta a háttérbe szorult, illetve egyre határozottabb meggyőződéssé vált az a nézet, miszerint a törvény külső megtartása egyfajta garantált Isteni védelmet is jelent az ország számára.

#### **VALLÁSPEDAGÓGIAI SZEMPONTOK**

A második osztályos gyermek Fowler elmélete szerint a mitikus-szó szerinti hit időszakában létezik. Ez azt jelenti, hogy elfogadja, és szó szerint értelmezi azt, amit hall. Vannak olyan gyermekek azonban, akik még a korábbi, intuitív-projektív hit szakaszában vannak. Ezt a kort nagy fantázia, képzelőerő jellemzi. A váltás akkor jelenik meg, amikor a látszat és a valóság: mese és valóság közötti különbség kezdi érdeklni őket. Ez az időszak arra is alkalmas, hogy hozzásegítsük a gyermekeket ahhoz, hogy felismerjék azt, aminek a valóságukra üzenete van. (Mint a Szentírás.) Ugyanakkor éppen a szó szerinti való értés miatt szükséges az, hogy konkrét kiindulópontokat kapjanak az értelmezéshez. Jósiás története éppen ezért jó példa a gyerekek számára arra, hogy mit jelent, ha valaki komolyan veszi Isten szavát (a Szentírást), és e szerint akarja élni az életét. A Biblia azonban éppen a konkrét gondolkodásmód miatt csak úgy értelmezhető követendő példaként a gyermekek számára, ha a konkrét személyek és konkrét történetek alapján megérti és átlátja, hogy Isten Igéje mit üzen egy élethelyzetben. Elvont

módon, irányelvként nem értelmezhető még a számára. Jósias története ugyanakkor arra is alkalmas, hogy arra rámutassunk, hogy a Biblia több egy könyvnél, üzenetet hordoz magában, amit követni lehet. A kisiskolások számára a követés témája a parancs- és utasításkövetést, ill. az engedelmesség témakörét veti fel. A bibliai történetekből leszűrhető „szabályok” is ugyanazt a tipikus reakciót váltják ki náluk, mint bármilyen más, ismert szabály: házirend, tanórai utasítás, stb. Éppen ezért fontos a pozitív beállítódás segítése Isten Igéje iránt. Ennek része annak a megéreztetése, felismertetése is, hogy a Biblia fő „szabálya” a szeretet. („Szeresd az Urat, a te Istenedet..., és felebarátodat, mint magadat!” Lk 10,27)

A téma feldolgozásához a tapasztalati tanulás módszerét alkalmazzuk az óravázlat-javaslat során. Előbb készítenek a gyerekek egy „tekeracet”, és a következő órán következik az ehhez fűződő magyarázat.

### **A TÉMÁHOZ KAPCSOLÓDÓ KÖVETELMÉNYEK:**

<b>Minimum</b>	<b>Optimum</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Bátorítással vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, éneklésekben, imádkozásokban.</li> <li>• Bátorítással vegyen részt a tankönyvi kép olvasásában, a szövegfeldolgozásában.</li> <li>• Ismerje a tankönyvi szöveget, kérdések és a tankönyvi kép segítségével tudja röviden elmondani Jósias történetét.</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Önként vegyen részt az órán a hittanoktató által kezdeményezett feladatokban, játékokban, közös beszélgetésekben, éneklésekben, imádkozásokban.</li> <li>• Aktívan vegyen részt a tankönyvi szöveg és kép értelmezésében.</li> <li>• Legyen képes röviden elmondani Jósias történetének lényeges elemeit.</li> </ul>

### **ÓRAVÁZLAT-JAVASLAT**

**Fő hangsúly:** Annak a felismertetése, hogy Istennek van tanítása, és ezt a Szentírásból ismerhetjük meg.

**Értelmi cél:** Annak a felismertetése, hogy Istennek van tanítása, és ezt a Szentírásból ismerhetjük meg.

**Érzelmi cél:** Pozitív attitűd és nyitottság ébresztgetése Isten tanítása iránt.

**Pragmatikus cél:** Arra bátorítás, hogy a gyermek akarjon Isten tanítása szerint élni.

<b>Óra fő része</b>	<b>Javaslatok</b>	<b>Módszertani javaslatok, Taneszköz</b>
<b>Motiváció, ráhangolódás, előzetes ismeretek aktiválása</b>	<p><b>Feladat:</b> Beszéljétek meg, hogy milyen közlekedési táblákat szoktatok látni iskolába jövet!</p> <p><b>A beszélgetés irányvonalai:</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• A szabályok fontossága.</li> <li>• Hol találkozunk szabályokkal?</li> <li>• Milyen módon irányítják az éltünket?</li> <li>• A szabálytisztelet fontossága, a szabályszegés lehetséges következményei.</li> </ul>	<p><b>Páros feladat</b> Párok megbeszélik a kérdést, majd beszámolnak. Javaslat: Ha valaki olyan táblát mond, amit a többiek is szerettek volna mondani, akkor kézfeltartással</p>

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Kiemelendő: a szabályok tanítanak, vezetnek.</li> </ul>	jelezzék azok a párok, akiknek az adott tábla eszébe jutott.
<b>Feldolgozási javaslat</b>	<p><b>Tankönyvi szöveg-feldolgozási javaslat:</b></p> <p><b>Történetmondás vázlata</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Egy fiúcska király lesz.</li> <li>• Jósias rendelkezése a templom felújításáról.</li> <li>• A törvényt megtalálják.</li> <li>• Ünnepe a törvény megtalálása alkalmából.</li> <li>• Fogadalom a törvény megtartásáról.</li> </ul> <p><b>Beszélgetés a tankönyvi lecke alapján</b></p> <p>A beszélgetés irányvonalai:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Istennek is van szabálykönyve.</li> <li>• Ezek a szabályok a Bibliában találhatók.</li> <li>• Jósias a Biblia egy tekercsét (könyvét) találta meg.</li> <li>• Isten azért adott szabályokat, hogy egymással és vele boldog közösségben lehessünk.</li> </ul> <p><b>Kapcsolódó feladat: 3. f.</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Közös feladatértelmezés</li> <li>• Egyéni munka</li> <li>• Értékelés (megerősítő, bátorító)</li> </ul> <p>Az elhangzottak összefoglalása. Isten is tanítani akar bennünket. Akaratát a Bibliából tanulhatjuk meg.</p> <p>A kézműveskedés előtt érdemes a Tudod-e?- részt megbeszélni.</p> <p><b>Kapcsolódó feladat: 5-6. feladat</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Papírcsíkokat vágunk.</li> <li>• Ezeket a gyerekek összefűzik lappá.</li> <li>• Ráírják a két oldalár a Jahve és Krisztosz szavakat. (min. 15-20 perc)</li> </ul> <p>Szükség lehet a hittanoktató segítségére.</p>	<p><b>Tankönyv</b> Hittanoktató történetmondása, vagy közös hangos olvasás, vagy egyéni néma olvasás, Megfigyelési szempont: ismeretlen szavak, fogalmak értelmezése, esetleges <b>(törvény)</b> magyarázata</p> <p>Mit talált Jósias? Mit tett?</p> <p>Érdemes a lapokat papírvágó géppel előre felszeletelni, mert maga a lap összefűzése és ragasztása is időigényes. <b>Szükséges eszközök: ragasztó, olló</b> <b>Időigényes feladat!</b></p>
<b>Házi feladat</b>	Oldd meg a 2. feladatot! Színezd ki a 3. feladatot!	TKEI és TKGY 2. és 3. feladata

## TOVÁBBI ÖTLETEK

### 1. Képelemzési és szövegelemzési módszertani segédlet

#### TKEI és TKGY 17. oldal

##### A képen látható:

Jósiás király, amint a megtalált bibliai tekercset – Isten törvénykönyvét – olvassa, az újjáépülő templom előcsarnokában, korabeli ruhában.

##### Instrukció a képolvasáshoz és a kapcsolódó szöveg elemzéséhez:

#### 1. A szöveg ismertetése előtt a kép elemzésének kérdéskörei:

- Ki lehet a képen?
- Milyen az öltözéke?
- Mi van a fején? Mit jelenthet?
- Milyen lábbelit hord?
- Hol láttál már ilyen öltözékű férfit?
- Mit tart a kezében?
- Hol állhat?
- Mi lehet ez az épület?
- Mi történik az épület körül?

#### 2. A szöveg szakaszos feldolgozása és közben a kép és szövegelemzés elemzés kérdésköreinek javaslatai:

Első szakasz: „Élt régen...” kezdetű mondatról a „Senki sem tudta.” mondatig.

- Hány éves lehet ez a király?
- Mi a neve?
- Hány éves korától volt király?
- Te vállalkoznál-e királyi feladatokra? Miért?
- Mit parancsolt a király a templommal kapcsolatban? Miért?
- Mit gondolsz, mit fog olvasni a király a tekercsből?

Második szakasz: „Odavitték a királynak.” mondatról „...Isten törvényét, és odafigyel a tanítására.” mondatig.

- Mit tart a kezében Jósiás király?
- Mit olvasott a tekercsből? Miért döbbsent meg?
- Miért döntött a változtatás mellett? Mit akart megváltoztatni?
- Miért rendezett nagy ünnepséget?
- A király népe mit ígért és mit fogadott meg?

#### 3. A szöveg ismertetése után történő képolvasás kérdéskörei:

- Jósiás király mikor kezdett el uralkodni?
- Kik segítettek neki?
- Jósiás kire hallgatott leginkább?
- Tizenhét éves korában milyen döntést hozott?
- Miért akart változtatni az országa életén?
- A nép hogyan fogadta a királyuk döntését?
- A képet figyeld! Hogy nézett ki a király? Milyen a ruhája? Miért?
- Mi van a lábán? A fején?
- Mi van a kezében?
- Mit tartalmaz a tekercs?

- Miből készítették a tekercset?
- Mit tartalmazott?
- Mi jelzi a képen, hogy újjáépítik a templomot?

## 2. Játék: Király lehetsz!

Játék menete:

- Körben állunk és egy koronát teszünk az első megszólaló fejére, aki a következő mondatot fejezi be: Ha király lennék, a következő reformot hoznám...
- Amikor mindenki elmondta a kihangosított gondolatát, elmondjuk a 8 éves Jósiás történetét.

## 3. Játék: Jósiás tekercse

A játékhoz használhatjuk az 5. feladat során elkészített tekercseket. Ha nem készítettük el, akkor a hittanoktató készítsen egy tekercset, amit a következő 4. leckénél is megmutathat a gyerekeknek.

Feladat:

- Képzeld el, hogy te vagy Jósiás, aki kézbe veszi a megtalált tekercset.
- Szerinted mit olvasott, ami miatt megdöbben?
- Mi állhatott a tekercsen, ami miatt azt mondta: Ezen változtatni kell!
- Beszéljük meg utána, hogy valójában mi állt a tekercsen.

## 4. Játék: Párbeszédés játék

Jósiásnak nem volt olyan egyszerű betartani Isten parancsait. A hittanoktató sorolja a nehézségeket, a gyerekek pedig egy igeverssel válaszolnak.

„Azt tette, amit helyesnek tart az ÚR.” (2Kir 22,2)

Izrael népe eltért az Úrtól, ezért sokan:

- Azt akarták, hogy Jósiás áldozzon a bálványok előtt.
  - (De Jósiás) Azt tette, amit helyesnek tart az ÚR.
- Azt akarták, hogy ne javíttassa meg a templomot.
  - (De Jósiás) Azt tette, amit helyesnek tart az ÚR.
- Azt akarták, hogy Jósiás ne hallgasson Istenre.
  - (De Jósiás) Azt tette, amit helyesnek tart az ÚR.
- Nem akarták, hogy betartsa a törvényeket.
  - (De Jósiás) Azt tette, amit helyesnek tart az ÚR.
- Nem akarták, hogy lerombolja a bálványokat.
  - (De Jósiás) Azt tette, amit helyesnek tart az ÚR.
- Nem akarták, hogy megtisztítsa az országot.
  - (De Jósiás) Azt tette, amit helyesnek tart az ÚR.
- Nem akarták, hogy Isten parancsoljon Izraelnek.
  - (De Jósiás) Azt tette, amit helyesnek tart az ÚR.

(Forrás: <http://kateteka.hu/tabori-nap-josiassal/>)

## 5. Imádságra nevelés: Hálaimádság

<p><b><u>Ráfelelő köszönetmondás</u></b></p> <p><b>a) Feladat ismertetése</b>  Hittanoktató: Hálaadó imádságot fogunk mondani.  Feladatutasítás: Egyenként mondom a mondatokat, és minden mondat után együtt hangosan imádkozzuk:  Köszönjük, Istenünk!</p> <p><b>b) Imádkozás</b>  Hittanoktató: Hálát adunk Neked, hogy a Szentírásban szólsz hozzánk!  Hittanosok: Köszönjük, Istenünk!</p> <p>Hittanoktató: Hálát adunk azért, hogy a Bibliában olyan történeteket találhatunk, amelyek segítenek jobban megérteni Téged!  Hittanosok: Köszönjük, Istenünk!</p> <p>Hittanoktató: Hálát adunk azért, hogy a bibliai történetek arra tanítanak, hogy szeressünk Téged és egymást!  Hittanosok: Köszönjük, Istenünk!</p> <p>Ámen.</p>	műfaj	hálaadó
	megfogalmazás	hittanoktató
	imádkozás	hittanoktató és hittanosok
	csoport felosztása	nincs
	kapcsolódás	lecke szövege
	hely	óra közepe vagy vége
	fejlesztési terület	együtt hangosan imádkozás
	hittanosok	<ul style="list-style-type: none"> <li>• követik a hittanoktató imádságát</li> <li>• kötött mondatot mondanak</li> </ul>
	hittanoktató	megfogalmazza az imádságot adott szöveg alapján
	eszközök	nincs

## 6. A témához felhasználható énekek:

Református Énekeskönyv: 25. zsoltár 1-2. verse Szívemet hozzád

Berkesi Sándor: Az Úrnak zengjen az ének: 29. Főember az úton (+TKEI és TKGY)